

ELFTE FINLANDS SOCIALFORUM

21.-22. April 2012 ARBIS

Dagmarsgatan 3, Helsingfors

*Mer än 50 debatter, seminarier, filmförevisningar,
musikprogram, filmvisningar och utställare.*

*Nästan 100 finländska medborgarorganisationer
och -rörelser deltar i arrangemangen.*

WWW.SOSIAALIFOORUMI.FI

En förändring är nödvändig

I vår har man i offentligheten diskuterat det finska "bästa bror" systemet och de betydande belöningar som betalts till ledningen för statliga bolag. I bolagens styrelser har man ansett att det är lämpligt att ledningen belönas även då man har krävt att arbetstagarna skall kunna jämka sina krav. De flesta människor uppfattar att det som hänt strider mot deras rättsuppfattning. Toppskiktets och vanliga människors verklighet har skiljts åt. Vi har inte längre en gemensam uppfattning om rätt och fel och vad som är lämpligt och riktigt. Uppfattningen om vad som är rimligt eller skamligt har försvunnit.

"Då man lever under hot och osäkerhet kan utvecklingen leda i två riktningar: Större förtröstan och gemensamt ansvar eller till att man försvarar sina egna förmåner. Hållbar utveckling kan inte byggas på att ojämlikhet och girighet accepteras. Det är moraliskt sett mycket svårt att godkänna girighet som en positiv egenskap som dock ibland leder till överdrifter. Ett sådant etos leder mot de starkas och de framgångsrikas Finland, Europa och världen." Detta sade ärkebiskop **Kari Mäkinen** i samband med EU-utskottets marsmöte. Han anser att det allt starkare utanförskapet och kraftlösheten på längre sikt ur samhällsutvecklingens synvinkel kan visa sig vara mycket destruktivt. Då människor känner sig osäkra blir språket hårdare. Här tänker ärkebiskopen i samma banor som folket vid Finlands Socialforum. Parallellt med att de olika samhällsskiktens världar har skiljts åt har vi fått nya problem som vi känner igen från utvecklingsländerna. Detta är en följd av att samhällsfunktioner avreglerats, hårdnande konkurrens och bristande övervakning. Världen verkar ha förenats genom dess problem. Dessa problem behandlas vid många olika seminarier på socialforumet. Till exempel seminarierna Slavskeppet och Talvivaara visar konkret hur problem vi tidigare endast såg i utvecklingsländer nu också finns i Finland.

Lyckligtvis accepterar människor inte oönskade skeenden utan de förenar sig och försöker ändra på utvecklingens riktning. En utgångspunkt för medborgaraktivism kan vara iakttagelsen att saker har beretts i hemlighet och att man inte har givit plats för ett demokratiskt deltagande. Socialforumets tema för i år bygger på: Occupy Demokrati! Då nya rörelser i samhället föds är det ett tecken på ett ökande gemensamt ansvar.

Den samhälleliga diskussionen förs i allt högre grad på nätet. Nätet är ett viktigt diskussionsverktyg verktyg men åsikterna blir lätt extrema. Det behövs också platser där människor kan diskutera ansikte mot ansikte. Socialforumet erbjuder en plats där man kan diskutera demokrati och förutsättningarna för välfärd. Samhället bör spegla medborgarnas värderingar: Ömsesidig samhörighet, att ta hand om de svaga samt rättvisa och alla människors lika värde.

Raija Korhonen
ordförande för 2012 års Finlands socialforums ekonomiansvariga organisation
Kirkon yhteiskunnallisen työn työntekijät ry
Präst inom området samhällsarbete

Tidsbanken, folkrörelser och demokrati

Tidsbanken som grundades i Helsingfors år 2009 har ungefär tusenfemhundra medlemmar. Det finns totalt 29 tidsbanker i Finland. Tidsbankens medlemmar byter service med hjälp av tidspoäng d.v.s. krediter. En timme av vilken typ av arbete som helst är prissatt med tidsbankens valuta - då det gäller Stadins tidsbank "tovilla" på svenska kanske en "stund". År 2011 byttes ungefär 2200 stunder. Individuer, andelslag och föreningar kan alla bli medlemmar i tidsbanken. Tidsbanken karakteriseras av ett begrepp som medlemmarna skapat - en värde-karta. Kartans begrepp och värden visar på funktioner för bättre samverkan som samtidigt leder till ökad jämlikhet, social rättvisa och ekologisk hållbarhet.

Tidsbanken är som en postmodern variant av grannhjälp. Då man talar om tidsbanken tänker man i allmänhet inte på yrkesmässigt gjort arbete men egentligen är det precis det det är fråga om. Skulle en sådan här verksamhet - då man tänker på jämlikhet inom lokal-ekonomi, samhällelig rättvisa och ekonomisk hållbarhet - gå att använda som ett verktyg för kulturella och strukturella förändringar?

En metod för detta kunde vara en "stundskatt". Stadins tidsbank samlar redan nu in

"skatt" för alla byten för att på detta sätt finansiera det arbete medlemmarna gör för tidsbanken. På samma sätt kunde man använda "stundskatt" för samfundsprojekt som medlemmarna önskar och som skulle vara i enlighet med tidsbankens värderingar. Den nödvändiga delen i fungerande demokrati, folkrörelser och föreningar, kunde också få tilläggsresurser via tidsbanken. Folkrörelsernas i huvudsak frivilliga arbete kunde stödas med "stunder". Då kunde organisationernas medlemmar få arbetshjälp och samtidigt kunde organisationerna locka till sig flera intresserade via tidsbanken.

I samarbete med kommuner och städer kunde man idka många typer av samarbete men tidsbanken skulle inte få användas till att spara på offentliga utgifter. Tvärtom kunde "stundskatt" användas till att förstärka samfunden, till att skapa värden och grundlägga dem samt till att få ett grepp om det offentliga rummet på ett sätt som motsvarar människornas värderingar. Allt detta skulle öka människornas självbestämmanderätt och skulle stöda samfundens fria och öppna verksamhet.

Niklas Toivakainen och Ruby van der Wekken
Stadins Tidsbank

På väg mot en global etik

Då den globala etiken lanserades för lite under 20 år sedan konstaterades det att vi, i stället för att girigt försöka samla mera pengar, få mera inflytande och konsumera, på nytt måste lära oss anspråkslöshet vad som är rimligt.

Det verkar som om vi skulle vara långt från den globala etikens väg. Det som sker är beroende av oss alla. Det är absolut nödvändigt att alla var för sig arbetar för frihet, rättvisa, fred och skydd av vår livsmiljö.

Grunden för den globala etiken är den Gyllene Regeln som man finner i alla världens religioner. Den amerikanska ursprungsbefolkningens Gyllene regel kan uttryckas mycket kort: Grunden för allt är att högakta livet. Att högakta är till exempel att alla ges ett värde vilket leder till att alla försäkras sig om att också de andra har det bra.

Heidi Rautionmaa
Chefredaktör
Kaupunki yhteisöna r.y./Att leva tillsammans i städer r.f.

Socialforumet öppnas lördagen den 21.4 kl. 10.00

Torgmötesrörelsen tar över Arbis då man i gymnastiksalen inleder mötet som kommer att pågå i två dagar. Vem som helst kan delta i den öppna diskussionen kring ett gott samhälle. Om du vill övernatta på Medborgartorget så kom ihåg att ta sovsäck med dig!

Biskop Irja Askola samt ÖVERRASKNINGSGÄSTER deltar i öppningen.

Vid avslutningen av Socialforumet söndagen den 22.4 kl. 15 görs ett sammandrag av diskussionens olika trådar: Vad kom man fram till under veckoslutet? Hur kan vi försäkra oss om att diskussionerna fortsätter?

Torgmöte tar över Sosiaaliforumet

Ett torgmöte som sträcker sig över två dagar under Finlands socialforum kallar deltagarna till dialog kring samhällsutvecklingens problem och möjligheter. Kommentarer till talare görs på internationellt sätt med handtecken.

"Occupy rörelsen har inga ledare. Det är inte heller någon ensaksrörelse. I diskussionen med många röster kan vem som helst delta", konstaterar Jouko **Kämäräinen** som koordinerar torgmötet. Han hoppas forumbesökarna väcker demokratins problem till liv genom modig diskussion. Det är enligt Kämäräinen möjligt att genom kollektiv erfarenhet möjligt att slopa inskränkt grupptänkande och finna konsensus kring verksamhetsformer och lösningsmodeller.

"Att skapa ett öppet froum är möjligt men det är inte lätt. Vår kollektiva erfarenhet har splittrats och privatiserats för att tjäna produktionsekonomins behov. Det utrymme den kollektiva erfarenheten kräver måste återtas från den ekonomiska och politiska eliten och ges tillbaka till folket," kräver torgmötesaktivisten Kämäräinen.

Torgmötesrörelsens bakgrund finner man i arabvåren 2011 och kanske speciellt det som i maj hände i Spanien där människor trötta på en diskriminerande samhällsutveckling ockuperade torget Puerta del Sol i Madrid. "Den finska Occupyrörelsen föddes i samband med den internationella demonstrationsdagen den 15.10.2011 som de spanska demokrati aktivisterna hade sammankallat. Gator och parker ockuperades i över 80 länder, i Finland bl.a. i Åbo och Tammerfors. Det läger som fortfarande finns kvar på Helsingfors folktorg sattes upp i oktober förra året." berättar Kämäräinen.

Socialforum är ett viktigt diskussionsveckoslut

Finlands Socialforum samlar en stor grupp olika aktörer till ett viktigt diskussionsveckoslut.

Även detta år kommer ett femtiotal olika tillställningar att anordnas vid Socialforumet. De olika programpunkterna är organiserade kring sju olika

tematiska torg. Torgens teman är demokrati, välfärd och ojämlikhet, ekonomi och finanskris, frågor relaterade till arbetslivet, miljö och hållbar utveckling, dialog, fredsfrågor och utbildning samt kultur och vetenskap. I forumet deltar aktörer från många olika områden såsom fredsrorelsen, samhällsaktiva organisationer och nätverk, fackföreningar och religiösa organisationer.

Med stöd från Utrikesministeriet deltar också internationella gäster vilka förenas i sitt arbete att

låta gräsrotternas röst bli hörd. Årets internationella deltagare kommer från Egypten, Marocko, Syrien, Uganda, Sydafrika, Brasilien samt Ryssland. Finlands Socialforum är knutet till den internationella Socialforumrörelsen som startades 2001 utgående från kritik av nyliberalismen.

Det elfte socialforumet hålls den 21 - 22.4. Socialforumet hålls på Arbis i Helsingfors på lördag 10-18 och på söndagen 11-17. Tillställningarna är avgiftsfria.

Intresse för en ny typ av bankverksamhet

I Europa verkar redan flera olika etiska banker och sociala finansierare. De etiska bankerna lånar pengar till sociala och ekologiska och kulturprojekt. "Personer som stöder etiska banker anser att bankerna bör fungera lokalt och öppet och utan att sträva efter maximal vinst, i stil med bankerna under den gamla goda tiden berättar **Marika Loki** som arrangerar seminariet Pankki2.0. Hon bekantade sig med en bank som finansierade lokalsamfälligheter, ekologiska företag och ekologisk odling.

"Jag åkte för att titta och hamnade på åkern, eller närmare bestämt i trädgården där jag fick rensa en bänk morötter. Jag bekantade mig med odlarens liv via knän och fötter och såg vilka mångsysslare dessa odlare var. Jag genomförde principen om transparens och fick äta mat som kommit till genom mina egna besparingar" berättar Lohi.

"Människor som vill förbättra värden lokalt i den egna byn, regionalt eller globalt är med i denna typ av verksamhet. För sin verksamhet

har de finansieringsbehov eftersom utgifterna i all ekonomisk verksamhet kommer före inkomsterna. Spararnas besparingar behövs för att nya projekt skall kunna förverkligas genom lån."

Nya etiska banker föds på initiativ från bankerna. I vår, 18-19.5, undersöks i samband med seminariet Pankki2.0 på Aalto-universitetet hurdana banker vi finnas skulle vilja stöda. Projektet Pankki2.0 är också med på Finlands Socialforum.

Aktivism och sanning

All mänsklig verksamhet där olika individer eller grupperingar deltar bygger ytterst på att det går att lita på motparten. Om en person jag känner ber om ett snabblåne och jag lutar på att lånet betalas tillbaka är det knappast något problem att hjälpa. Om jag har pengarna lånar jag ut dem för jag kan lita på att jag sannolikt snabbt får dem tillbaka. Om jag däremot har lånat pengar "vippat" en person och aldrig fått något tillbaka är jag tvungen att tänka igenom mitt beslut att låna mycket djupare. Det kan mycket väl hända att jag hjälper trots att jag har gjort det sju gånger tidigare ...

men då blir det egentligen fråga om huruvida jag skall ge en medveten gåva inte en fråga om att låna. Ovanstående förenklade bild gäller på alla områden i samhället även då det inte är fråga om pengar. Jag vill att den värld jag är med och bygger upp, egentligen skapar, bygger på sanning. Om myndigheterna kräver att jag och hundratusen andra medborgare skall göra stora uppoffringar under ett antal år eller under en odefinierad tid framöver så är det OK om jag kan lita på att åtgärderna verkligen är nödvändiga och att mina uppoffringar verkligen kommer till nytta.

Den mycket kända, nu bortgångna, klimataktivisten Stephen Schneider illustrerar dilemmat på följande sätt: "I likhet med de flesta människor skulle vi vilja skapa en bättre värld, vilket i detta kontext kan översättas med att minska på risken för en potentiellt katastrofal klimatförändring. För att göra detta måste vi få ett brett stöd genom att fånga publikens fantasi. Detta betyder naturligtvis att det behövs täckande mediabevakning. Således måste vi presentera skrämmande scenarier, göra förenklade dramatiska uttalanden och tala tyst om eventuella tvivel vi eventuellt har ... var och en av oss måste besluta om den rätta balansen mellan att vara effektiv och att vara ärlig."

Varje tänkande individ med ett visst mått av historiskt perspektiv vet att de ofantliga mänskliga tragedier Europa har upplevt under det senaste århundradet har varit möjliga genom att människor har varit villiga att tumma på sanningen. Först accepterar man små små lögn/ oförrätter senare blir man "van" och accepterar tågen till Treblinka eller till Sibirien. Filosofen och nobelpristagaren F. A. Hayek skriver i boken "The Road to Serfdom" ungefär "Vägen till slaveriet" från 1944:

"... det människor tror på måste väljas och tvingas på dem, så att det blir till tro. En allmänt accepterad tro som får individen att så långt som möjligt att agera spontant på det sätt planeraren vill. Om känslan av förtryck i ett totalitärt samhälle i många fall är mindre än man kunde vänta sig är detta ett tecken på att totalitära regeringar i hög grad har varit framgångsrika i att få folket att tro som de vill."

Då vi vet att ideologisk hjärntvätt ledde till kanske 100 miljoner människors död under nittonhundratalet måste du, jag och varje aktivist lära oss: Kontrollera den information jag får från min grupp, från myndigheterna och från globala aktivister. Jag måste själv ta ställning till om informationen är korrekt och vid behov agera för att korrigera felen. Ingen annan människa kan göra detta arbete för mig. Om jag inte vill tänka själv så blir jag eventuellt medskyldig till miljoners död i framtiden ... vill jag faktiskt det.

Lars Silen
Forum för religioner i Helsingfors, URI

Utställningen Jordan vårt hem stöder global etik

"Vi måste förändra vårt sätt att tänka och vår livstil nu!" säger Jaana Hirsikangas. Hon leder nätverket Finlands Earth Charter som grundades i år. Nätverket verkar för att driva den hållbara utvecklingens grundfördrag (Earth Charter). Deklarationen uppmanar människor att tänka igenom sina värderingar och att göra bättre val. Det stöder individen att söka förenande faktorer i mångfalden och att stöda en ny global etik.

Teman för Earth Charter är naturens suveränitet, eliminering av fattigdom, en rättvis ekonomisk utveckling, att värda och ta ansvar för livet, att stöda de mänskliga rättigheterna och rätten till att vara annorlunda samt demokrati och fredsarbete.

Jaana Hirsikangas konstaterar att grundfördraget är ett utmärkt verktyg vid skolning till hållbar utveckling. Utställningen "Jordan - vårt

hem" som är uppbyggd kring Earth Charter har börjat visas på olika håll i landet för att sprida kunskap om behovet av hållbar utveckling.

Utställningens tema är aktuellt eftersom världens beslutsfattare kommer att samlas i Rio de Janeiro i juni i år till FN:s miljökonferens.

"Vi hoppas att människorna är medvetna om ämnets aktualitet. Vid Rio+20 mötet kommer viktiga beslut att tas som påverkar allas framtid. Då människorna är medvetna om detta kan de kräva goda och behövliga beslut av sina representanter så att det politiska stödet för hållbar utveckling kan säkras och förnyas." tror Hirsikangas. Projektet försöker skapa en värdediskussion om de principer som leder till en hållbarare livsstil. Utställningen "Världen - vårt hem" har fått stöd från utrikesministeriet. Utställningen visas på Finlands Socialforum.

Vilken är en utländsk skötares plats i den Finska hälsovården?

Finlands befolkning åldras och andelen arbetsföra minskar. Den globala strömmen skötare från den fattiga södern till den rika norden är välkänd. Personer med en engelskspråkig utbildning kan relativt lätt exporteras till vårdmarknaden i USA och i Storbritannien. Nu försöker man få utländska vårdare också till Finland. Ett stort problem för dem är dock (det finska) språket. Ett helt eget kapitel för den mångkulturella vårdsektorn är lagstiftningen gällande vårdarnas yrkesbenämningar. Man kan lyckligtvis inte börja arbeta som vårdare så där bara. Efter att man kontrollerat att en utländsk examen motsvarar vår examen måste vårdaren ytterligare hos VALVIRA ansöka om rätt att verka som yrkesvårdare

En anpassning i många olika riktningar kräver tid och kunnskap

I den Finska vårdbranchen arbetar förutom nyinflyttade vårdare också andra invandrare. De vårdare som utbildats i Finland anpassar sig inte helt smärtfritt till vårdens stressiga verklighet. På vissa ställen uppstår problem gällande bönestunder, ett annars rätt gott språk räcker inte till för att skriva journal. För vissa åldringar som upplevt kriget är en rysk vårdare en skymf.

Yrkesvårdarna stöter på frågor som under deras utbildning var okända. Anpassning i olika riktningar kräver tid och kontinuerligt lärande. De finska vårdarnas inställning till utlänningarna varierar mellan positivt intresse

och uttalade fördomar. Den överförenklade tanken "enligt landets sed" verkar förenkla hanteringen av vissa komplicerade situationer. Då man jämför olika yrkesgrupper verkar vårdarnas inställning ligga närmare polis och gränsbevakare än t.ex. lärare. De möten man upplever på polikliniken eller i bäddavdelningens vardag kan vara slitande: smärta och brådskan är inte bra för kommunikation.

Välkommen till verkstaden för att fråga och diskutera Socialforumets torgmöte och verkstad "Invandrandes plats" behandlar frågor kring en mångkulturell vårdbranch genom gruppdiskussion.

Forskaren Katja Keisala bidrar med forskningsrön kring kommunikation mellan olika kulturer. Tehys utvecklingschef Kirsi Markkanen och representant för JHL för fram synpunkter ur hälsovårdspersonalens synvinkel. Tehy kommer under våren att presentera en ny utredning gällande invandrare i Finland. Den föregående som gjordes av Markkanen och Tammisto är från 2005. Verkstaden leds av TSL utbildaren Päivi Vartiainen-Ora, som har lång erfarenhet av vårdbranchens mångkulturella utbildning och som forskar i hur de filippinska vårdarna anpassar sig till livet i Finland. Työväen Sivistysliitto TSL tillsammans med JHL och Tehy är arrangör för denna torgverkstad. Målgrupp för diskussionerna är yrkesvårdare samt andra som är intresserade av dessa frågor.

SOCIALFORUMET I TAMMERFORS OCH
MÖJLIGHETERNAS TORG DEN 17.5
PÅ TYÖVÄENMUSEO WERSTAS OCH PÅ VÄINÖ LINNAS TORG.
WWW.TAMPEREENSOSIAALIFOORUMI.FI
SOCIALFORUMET I ÅBO ANORDNAS SENARE UNDER HÖSTEN.
WWW.TURUNSOSIAALIFOORUMI.FI

Bildtext: ICEMs och dess afrikanska medlemsförbunds HIV/AIDS-klinik i Iganga i Uganda 2011.

"Min passion är Afrika och kvinnors rättigheter"

Min passion är afrika i all dess mångfald skriver Paule Ndessomin på sitt kontor i Johannesburg i Sydafrika, naturligtvis utöver min son och min familj. Kvinnsaken tar all min tid. Paule vet vad hon talar om för hon har bott i Elfenbenskusten i västafrika de första 21 åren av sitt liv och de senaste fem åren i Sydafrika. Hon har också hunnit med fem års studier i USA, men hjärtat kallade henne tillbaka till Afrika.

I flera år har Paule Ndessomin besökt olika länder i

Afrika som fackföreningsprojektkoordinator. Nu är arbetsgivaren kemiindustrins, gruvindustrins och kraftindustrins internationella fackförening ICEM. ICEM har gett Paule uppgiften att leda ett utmanande projekt: En upplysningskampanj för att förhindra HIV/AIDS som täcker åtta afrikanska länder. Det är inte endast fråga om att förhindra smitta utan också om att minska på den diskriminering och de tabun gällande HIV/AIDS som förekommer på arbetsplatser och ute i samhället. Uppgiften

är inte lätt speciellt inom mansdominerade yrken, därför behövs det lyskraftiga kvinnor som likt Paule vågar besöka gruvornas dammiga arbetsbaracker för att tala om sex och ansvarsfullt beteende. Det här projektet inspirerar mig faktiskt säger Paule. Jag tror att det kan ge den här skadliga epidemin ett mänskligt ansikte och erbjuda moraliskt stöd speciellt till kvinnor.

Text: Jukka Pääkkönen, SASK

I Uganda är religionsdialog också socialarbete

"Genom religionsdialog skapas samhällelig förståelse" säger Despina Namwebwe.

"Det sociala arbete kvinnor utför måste ges värde och uppskattning" säger socialarbetaren Despina Namwebwe från Uganda. På gräsrotsnivå strävar hon efter att förstärka dialog mellan olika religioner. Hon behandlar också människorättsfrågor i sitt arbete, genomför kampanjer för rent vatten och koordinerar också andra projekt relaterade till hållbar utveckling.

"Religionsdialog måste vara socialt arbete. Allra först måste man dock arbeta för förtroende och förståelse mellan parterna, efter detta kan man börja arbeta tillsammans" säger Despina. Despinas arbetsgivare är den internationella organisationen för religionsdialog United Religions Initiative (URI). I Finland verkar idag fyra URI grupper. En av dessa, Uskot ilman rajoja ry., samarbetar med gruppen i Kampala kring projektet Holy Drop! Despina och Paule kommer att besöka torgmötet på Finlands Socialforum på lördagen kl. 15.15.

Diskussion om arabvåren

"Monarkin i Marocko måste förnyas" kräver Ali Lmrmbet som kommer till Socialforumet. Ali Lmrmbet är journalist och medlem av mänskorsrättsorganisationen AMDH:n (Association Marocaine des Droits Humaine). Denna Marockan har i flera sammanhang hamnat på kollisionkurs med det Marockanska kungahuset då han har behandlat känsliga frågor såsom mänskorsrättsituationen i Marocko, kungens egendom och det ockuperade Väst-Sahara. Till Finlands Socialforum kommer också Dinan Aziz El-Maraghy och Hassan A. Mosa vilka verkar inom den Egyptiska medborgarorganisationen Development No Borders. DNB grundades för ca. tio år sedan av studerande som ville bekanta sig med andra kulturer och som trodde att de kunde förändra samhället. DNB verkar för eliminering av främlingshat, rasism och diskriminering. De stöder också ett aktivt medborgarskap och möjligheter för unga att påverka samhället. Organisationen som förra året belönades med Anna Lindh fondens kulturdialogpris (Euro-Med Award for Dialogue between Cultures) organiserar bl.a. work shopar med teman såsom politisk medvetenhet, lärande mellan kulturer, aktivt deltagande, rättigheter och skyldigheter samt känslan av samhörighet. Egyptierna kommer till Finland som Anna Lindh fondens nationella nätverks och TAPRIs gäster. Läs mera om alla socialforumets gäster på nätet på adressen www.sosiaalifoormi.fi.

Vi behöver diskutera arbetsdemokrati

"Man diskuterar inte i praktiken arbetets kvalitet i vårt land och om man gör det så närmar man sig frågan ur synvinkeln anständigt arbete (decent work) vilket inte är tillräckligt" konstaterar ekonomen Erkki Laukkanen från SAK. Han anser att man borde närma sig frågan ur det tyska begreppet gott arbete (Gute Arbeit). Begreppet anständigt arbete som ILO för fram definierar endast några begrepp gällande arbetslivets kvalitet men behandlar inte alls frågan om arbetstagarens möjligheter och rätt att delta. "Om man nöjer sig med begreppet anständigt arbete så beaktar man inte alls hur människor skall kunna påverka beslut gällande sin egen arbetsomgivning." säger Laukkanen. Han anser att demokrati inte är bred demokrati om inte arbetsplatsdemokratin också omfattas. Man måste på nytt börja diskutera arbetsplatsdemokrati och begreppet gott arbete tillåter detta.

Det går att lyssna på ytterligare synpunkter av Erkki Laukkanen på webbadressen www.sosiaalifoormi.fi (på finska). Det finns också ett ljudprogram på dessa sidor där Eve Kyntäjä berättar om ett slavskepp.

Kirsti Kangas från rörelsen Oikeutta siivoojille lyssnar med intresse på Erkki Laukkanens tal om att ge begreppet gott arbete fotfäste i Finland.

Grön tillväxt eller degrowth?

Jarna Pasanen är en gräsrotsaktivist från Tammerfors. Finlands Socialforum har redan länge för henne utgjort en av vårens höjdpunkter. Pasanen har under den senaste tiden koncentrerat sig på två saker: Att ifrågasätta den ekonomiska tillväxtens välsignelse samt skydd av byggnader.

Jarna Pasanen talar gärna om ett ekosolidariskt samhälle som uppmanar människorna att vara solidariska mot varandra och mot jordklotet. Där förenas jämlikhet och miljö.

"Det är t.ex. fråga om hur man kunde demontera tillväxtekonomin på ett rättvist sätt. Varje människa på jorden har rätt till en likadan andel av jordklotets resurser. För att det skall vara möjligt ur miljöns bärkrafts synvinkel måste vi rika och överkonsumerande människor minska kraftigt på vår konsumtion" säger Jarna Pasanen.

Jarna Pasanen uppfattar att grön tillväxt är en likadan paradox som "ekologisk miljöförstörelse". Grön tillväxt är en fantasi som man drömmer om då man vill ha allt: Både en hög konsumtionsnivå och en ren miljö. Hon stöder degrowth d.v.s. en kontrollerad och rättvis minskning av ekonomin. "När ekonomin någonstans växer utan att konsumtionen av energi och naturresurser ökar så kan

jag sluta kräva att ekonomin skall minska."

Demokrati är en holistisk sak

För att FN:s miljökonferens Rio +20 skall lyckas anser Jarna Pasanen att man borde börja montera ner kravet på ekonomisk tillväxt. Rika länder borde erkänna att deras konsumtion och ekonomi inte längre kan växa och att man borde finna något annat högsta mål för samhället. "Vid miljökonferensen borde man åtminstone höra gräsrotsorganisationer i söder och norr eftersom lösningarna kommer därifrån."

Demokratin kan enligt Jarna Pasanen förstärkas genom att begränsa kapitalismen d.v.s. kapitalets makt. Pasanen tackar occupy-rörelsen som på ett lyckat sätt har lyft fram problem gällande ekonomiska maktstrukturer.

"Man glömmer ofta att demokrati är något holistiskt. Det är inte tillräckligt att folket har makten i det politiska systemet. Demokrati d.v.s. ett system där jämlika människor gemensamt beslutar behövs också inom familjer och i andra samfund samt i vårt förhållande till naturen och kanske t.o.m. datasystemen."

Vem lyssnar på en fattig?

1. Vem är du?
2. Vär för är du med i nätverket Vem lyssnar på en fattig?
3. Hur kan fattigdomen elimineras?

Anna-Maria Isola

1 Jag är socialpolitiker och en akademisk snuttarbetare. Jag forskade i erfarenheter av marginalisering och att klara sig i Finland på 2000-talet. Jag har också jobbat som socialarbetare och med arbetslösa i några organisationer. Mitt motto varierar med situationen och livssituationen. Då jag jobbade med min doktorsavhandling gillade jag "Livslångt lärande". För tillfället jobbar jag med frågan om hur man kunde öka människors välbefinnande genom lyssnande och möten eller kanske så att man skulle få människor att stanna upp och möta sina närmaste. Därför känns rådet som ges i olika religioner "Älska din nästa som dig själv" väldigt aktuellt. Då man känner sina egna drömmar, rädslor och smärtpunkter så förstår man också sin nästa och hennes agerande bättre.

2 Vi grundade nätverket Vem lyssnar på en fattig tillsammans med några forskare i fattigdom för att ge en röst åt de fattigas erfarenheter. Ett av vårt samhälles problem är att de som har det bra och de som har det dåligt lever ekonomiskt och socialt åtskilda. Då en människa har det relativt bra glömmer man lätt de fattiga och sjuka om de inte råkar tillhöra den egna

livsfären. Därför vill jag att de vi så lätt glömmer hela tiden skulle höras.

3 Då man talar om att eliminera fattigdomen bör man komma ihåg att den aldrig helt kan elimineras. Arbete skulle i de flesta avseenden vara den bästa socialhjälp men lönen för arbetet måste vara sådan att man kan leva på den. Jag förstår inte varför människor som lever på utkomststöd mot en liten underhållsättning tvingas utföra alltför mycket arbete i förhållande till ersättningen. Man bör nog erbjuda situationer där de kan skapa de sociala kontakter en arbetsplats erbjuder, äta på arbetsplatsen och eventuellt fritidssysselsättning. Därför anser jag att egen aktivitet och sysselsättning skall stödas. Medborgarlön kunde vara det första steget mot en hållbar lösning där man skulle stöda människors aktivitet. Jag gillar tanken på medborgarlön eftersom jag bättre kan anpassa min människobild till den än till dagens aktiveringspolitik. I aktiveringspolitiken ser man på människan som en latmask som måste skuffas framåt. Min uppfattning är att människor i regel vill göra saker om livet allmänt fungerar som det bör.

